

Motion till riksdagen

1989/90:Ub19

av Barbro Evermo Palmerlund m.fl. (s)

med anledning av prop. 1989/90:102 om
reformerad svenskundervisning för vuxna
invandrare

En grundläggande förutsättning för våra invandrades anpassning i det svenska samhället och arbetslivet är förmågan att förstå och tala svenska.

Goda kunskaper i svenska språket är också en förutsättning för att få ett arbete och ett så meningsfullt arbete som möjligt. Arbetslösheten bland invandrare är dubbelt så stor som bland svenskarna, och diskriminering av invandrare vid anställningstillfället är alltför vanligt.

En större andel invandrare än svenskar utför de samsta jobben. Invandrarna är också mer utsatta för farlig arbetsmiljö, eftersom information om risker inte alltid är tillgänglig på andra språk än svenska.

Otillräckliga kunskaper i svenska språket gör alltså invandrarna mera utsatta på arbetsmarknaden.

Darfor måste vi satsa ordentligt på en förbättrad svenskundervisning.

En bra svenskundervisning har både ett egenvärde och är en god investering.

LO har gjort en enkät bland landets 284 kommuner och har fått svar från 219. Av dessa hade 75 % inte gjort någon som helst ansträngning för att kartlägga och beräkna behovet av grund-sfi för gamla invandrare.

I en enkät till 164 företag, som Metall har gjort, visar det sig att vid 119 av dem har språkkunskaperna testats hos 1 854 invandrare. I 501 av dessa hade behov av utbildning, men för endast 302 av dem hade någon utbildning igångsatts.

Det finns också exempel på att utbildning fått avbrytas på grund av att kommunerna inte har tillräckliga medel för att fortsätta den påbörjade utbildningen. Av Metallundersökningen framgår vidare att vid merparten av de undersökta företagen har det inte skett någon uppsökande verksamhet.

Det finns också i undersökningen de som säger sig inte ha råd att utbilda sig på arbetstid. Företagen är tydligen inte beredda att betala utfyllnad till fullt förlorad arbetsförtjänst, trots den rekommendation som Svenska arbetsgivareföreningen gått ut med till sina medlemsföretag.

Av Metalls enkät framgår att endast 38 % av företagen betalade skillnaden mellan faktiskt förlorad arbetsförtjänst och studiepenning.

Av dem som betalade var det mindre än 40 % som betalade något för den restid som uppstod i samband med utbildningen.

Arbetsgivarna tar inte sitt ansvar för att invandrarna skall få tillräckliga kunskaper i svenska språket.

Bilden är ännu tydligare inom servicebranschen.

På grund av förhållandena inom dessa branscher förekommer ofta studier på fritiden. Här visar sig stimulansbidraget ha haft ett värde både för deltagandet i och fullföljandet av svenskundervisningen.

Goda möjligheter till svenskundervisning är av avgörande betydelse för att vi skall kunna fullfölja våra invandrapolitiska mål.

Alla invandrare, oavsett ankomst till Sverige, skall ges möjligheter till undervisning i svenska språket. Undervisningens omfattning måste utgå från den enskildes behov och förutsättningar.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av svenskundervisning till invandrare oberoende av tiden för ankomst till Sverige.

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av full kompensation för förlorad arbetsförtjänst, inkl. ersättning för restid.

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av stimulansbidrag för genomförande av studier även utanför arbetstiden.

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av insatser för uppsökande verksamhet och speciella informationsåtgärder.

Stockholm den 20 mars 1990

Barbro Evermo Palmerlund (s)

Anita Modin (s)

Lahja Exner (s)

Sven-Åke Nygårds (s)

Lars Ulander (s)

Björn Ericson (s)